

IOANNI PAVLO MONGIO
HIDRVNTINO MEDICO OPT.

IOANNES COSTÆVS S. D.

*Q*UORUM qui adiecere animum ad scribendam varia sint proposita, suspectos illos ego quidem semper habui, qui vnius alicuius scriptoris, vel omnia damnare, vel tueri omnia profitentur. præbent enim illi quidem male potius in alienum nomen inuidentia, quam in perquirenda veritate studij argumentum: hi vero dum eam, cuius patrocinium suscipere, nihil unquam temere, inconsiderate nihil dixisse contendunt; hominem ab hominis conditione subtrahere inani studio nituntur: vtrique vero, dum pro suo quisque instituto comminisci varia necesse habent, in magnas humane miserie, id est inscitie tenebras frequentissime præcipites deuoluuntur. Nos vero, quamuis & indicari in artibus, maxime vero in medicina, errores necesse existimemus: & bonorum scriptorum autoritatem sustinere semper egregium, & magna dignum laude fateamur: quum tamen pertinacius istud studium à sciendi, à veritatisque assequenda instituto auertere plurimum soleat; seruilis quidem animi censemus hominum existimationem pluris, quam momenta rerum facere; ingenui vero hominis esse in humani omnis studij ratione nudam sibi veritatem proponere ad perquirendum. Ita quidem, si tu Ioannes Paule Mongi in memoriam reuoces, ea tempora quibus in Auicenna te maxime hortatore, atque etiam adiutore meditabar, hoc ipsum quod mihi ante oculos constitueram, tu ipse vehementer, & probabas, & in eo vt persisterem hortabaris: hoc ipsum vix dicam, quantum postea mihi fuerit salutare. Hanc igitur rationem secutus, quum incidissem non multos post annos in Mesue opera, eodem sato neglecta, quo reliquorum Arabum medicorum monumenta, & ea meorum studiorum gratia, vna mihi proposita veritate, percurrenda sumpsissem; profecto non modo virum hunc de medicina benemeritum, iniqua atque iniusta vexatione à recentioribus accusatum animaduerti; sed huius quoque exilio exitiosam medicæ reipub. illatam fuisse cladem perspexi: Namque materiam illam medicam, quam quotidie tractamus, quomodo nunc sine eorum præceptorum obseruatione tuto in vsum reuocemus, quæ ab hoc doctissimo viro, ac fortasse ab hoc vno, sunt nobis tradita, atque explicata? Itaque effectum quidem est eo tempore, vt tam insignis damni admonitus, miseratusque nostrorum temporum conditionem restituendi hunc scriptorem pristino statui maximo sin correptus desiderio: cæperim vero etiam periclitari, si eius partes tueri possem, pro quibus veritatem stare existimarem. At vero, dum aliud ex alio negotium urget, opus quod ardenti animo aggressus fueram, pendere interruptum contigit. quod tamen qualemcumque statum obtineret, quum publici boni studiosus communicari alijs libenter essem passus, tanto applausu exceptum, probatumque fuisse intellexi; me vt quidem studij mei non pœnituerit; post vero etiam, vt eundem laborem, quum primum per ocium licuit, tua præsertim MONGI exhortatione excitatus, subire; & quæ rursus inter legendum digna notatu occurrere, eadem quoque omnibus impartiri non recusarim. Quamobrem præter ea, quæ in vniuersis eius operibus vsque ad eam prioris Grabadin, quem Antidotarium vocant, sectionem fuere à nobis conscripta, & diuulgata, in qua agit de conditis; prodeunt nunc in reliquam eius voluminis partem nouæ obseruationes; non vulgares illæ quidem; maxime autem (vt puto) ad compositorum, de quibus illic agitur, medicamentorum constructionem, atque vsum opportune. Sane autem præter hæc quæ nunc adiecta sunt à nobis, recognouimus etiam aliena: dedimusque operam, vt studiosorum commodo, quam maxime consuleretur. Quapropter, quum in toto hoc opere duplex versio esset posita; vetusta, & noua Syluij; ne tempus lectori in duplici ea lectione frustra pereat, vnâ Syluij apposuimus interpre-

interpretationem, perfacilem illam quidem, & fidelem: à qua tamen si aliquo pacto re ipsa differre antiquam observauimus, id quaecunque esset discrimen, in margine indicauimus, ut cuique liberum sit utramque volet, sequi lectionem, atque hoc quidem tum in libro Canonum, tum in Antidotario, in libro enim Simplicium, quod esset a Syluio perturbatus authoris ordo, vetustam quoque integram reliquimus versionem, ut sua scriptoris, & methodus, & fides seruetur. Erant etiam in superioribus editionibus, Mundini, Christophori Honesti, Manardi, ac Syluij observationes, quas suis locis reliquimus. In Mundini tantum & Honesti scriptis, in quibus alicubi, aut sola verborum expositio, aut minimarum rerum animaduersio erat, ne in ijs inutilibus absumerent tempus studiosi, delegimus ex hismet scriptoribus ea tantum, quæ momenti alicuius, atque usus fore sentiremus, negleximus reliqua, quæ tamen si alicui fuerint cordi, non grauabitur is priores quoque adire editiones. Iam vero, quod ad ipsius Mesuæ opera pertinet, ea quidem vniuerse omnia, quantum fieri potuit, emendata ut prodirent, curauimus. Ut autem in Antidotario diuersas ponderum, ac rerum lectiones etiam annotauimus, ita in posteriori quoque Grabadiu libro, qui est de particularibus corporis partium remedijs (de appropriatis vocant) infinitos errores sustulimus. Arabicas voces, quæ in his frequentes sunt, mutare non sumus ausi; ut ne in aliena lingua plus ipsi nobis, quam alijs tribuere videamur. Ita quidem hoc volumine vniuersa opera, quæ Mesuæ sunt, conclusimus. Reliqua quæ vna cum his ipsis exire consueuerant, sub nomine Supplementi in Mesuen prope diem prodibunt, Vincentij Cogolli Medici Vicentini doctiss. studio longe, quam antea illustriora. Atque hæc quidem sunt quæ in hac noua Mesuæ operum editione ipsi effecimus, quorum idcirco rationem hoc loco reddidimus Mongi doctiss. atque optime, ut quæ abs te tanto viro probata sunt, a studiosis quoque alacriori animo excipiantur. Vale.

Ratio